

ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ

ПРОЄКТ

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПЕДАГОГІЧНУ ПРАКТИКУ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ
ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ У ДЕРЖАВНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА
ТЕХНОЛОГІЙ

Київ 2021

ПОЛОЖЕННЯ

про педагогічну практику здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Державному університеті інфраструктури та технологій

Положення про педагогічну практику здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Державному університеті інфраструктури та технологій (далі – Положення) розроблено з метою визначення порядку організації, проведення та підведення підсумків педагогічної практики здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (далі – аспірант, здобувач) у процесі їх підготовки на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти. Нормативно-правовою базою Положення є Закон України «Про вищу освіту України» від 01.07.2014 № 1556-VII, наказ МОН України від 13 жовтня 2017 року № 1378 «Про затвердження деяких нормативно-правових актів з питань прийому на навчання до закладів вищої освіти», Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету міністрів України № 261 від 23 березня 2016 року, наказ МОН України від 21.04.2016 р. № 443, від 18.05.2016 р. № 523 «Про ліцензування освітньої діяльності на третьому освітньо-науковому рівні», нормативні документи Державного університету інфраструктури та технологій (далі – Університет).

Загальні положення

Педагогічна практика є компонентом підготовки науково-педагогічних кадрів на третьому освітньо-науковому рівні. Проходження практики входить до обсягу кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи, визначених для реалізації освітньої складової освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії.

Протягом строку навчання в аспірантурі аспірант зобов'язаний виконати всі вимоги освітньо-наукової програми, зокрема здобути теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіти методологією наукової та педагогічної діяльності, а також провести власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та/або практичне значення, та захистити дисертацію.

Педагогічна практика відіграє системоутворюючу роль в освітньо-науковій діяльності здобувача ступеня доктора філософії та передбачає безперервність та послідовність її проведення для формування достатнього рівня практичних компетентностей відповідно до запланованих результатів підготовки.

Основним завданням педагогічної практики є формування та вдосконалення вмінь, набуття та закріплення педагогічних навичок, необхідних для роботи у закладах вищої освіти.

Зміст практичної підготовки визначається її програмою, яка розробляється випусковими кафедрами, до яких прикріплені аспіранти, відповідно до освітньо-наукових програм та навчальних планів.

Робоча програма з педагогічної практики (далі – Програма) повинна містити такі основні розділи:

- мета та завдання педагогічної практики (відповідно до напряму підготовки здобувача);
- зміст практики та порядок її проходження;
- перелік компетентностей, яких має набути аспірант під час практики, відповідність їх програмним результатам;

- методичні рекомендації щодо використання конкретних практичних завдань;
- вимоги до документації, яку веде аспірант під час практики (зразок щоденника практики);
- форма організації та методи контролю;
- вимоги до складання й оформлення звітної документації (перелік документів, зразки, схема звіту тощо);
- форма організації та методи контролю;
- система оцінювання навчальних досягнень аспіратів (форма, засоби діагностики, критерії оцінювання);
- підведення підсумків практики; методичне забезпечення (список рекомендованої літератури, інформаційні ресурси тощо).

Програма практики розробляється та погоджується в установленому порядку не пізніше ніж за семестр до її початку, а переглядається та доопрацьовується не рідше одного разу на чотири роки.

Терміни проходження практики визначаються в індивідуальному плані аспіранта та встановлюється відповідно до освітньо-наукової програми, навчального плану та графіку навчального процесу (але не раніше першого року навчання).

Мета та завдання педагогічної практики

Практика є важливою складовою в процесі формування у аспірантів досвіду в конструюванні та проектуванні освітнього процесу.

Метою практики є набуття аспірантами навичок та досвіду навчальної та науково-методичної діяльності, формування та розвиток професійних компетентностей щодо здійснення науково-педагогічної діяльності, закріплення та поглиблення теоретичних знань, отриманих аспірантами в процесі вивчення циклу дисциплін, практичних навичок зі спеціальності, а також набуття досвіду самостійної наукової роботи, формування вмій і навичок опрацювання наукових і інформаційних джерел та готовності до викладацької діяльності в закладах вищої освіти.

Завдання педагогічної практики здобувачів ступеня доктора філософії полягають у формуванні в аспірантів відповідних компетентностей:

- опанування принципів та методів викладання в сучасній вищій школі;
- використання інноваційних освітніх технологій організації, контролю, оцінки та діагностики навчальної діяльності;
- використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій в освіті.

У результаті проходження педагогічної практики аспіранти повинні опанувати і знати:

- методику організації навчально-виховного процесу у закладах вищої освіти;
- зміст та складові компоненти викладацької діяльності;
- сучасні техніки підготовки та проведення занять, організації самостійної та індивідуальної роботи студентів;
- основи навчально-методичної та науково-дослідницької діяльності у закладах вищої освіти.

Педагогічна практика аспірантів спрямовується на формування таких вмій:

- структурувати та дидактично грамотно перетворювати наукові знання у навчальний матеріал;
- раціонально диференціювати й систематизувати навчальні задачі;
- застосовувати інноваційні освітні технології, методи та засоби інтерактивного навчання, розробляти ситуаційні вправи, тестові завдання;

- розробляти навчальні та робочі програми навчальної дисципліни;
- визначати структурні елементи лекційного, семінарського, практичного заняття відповідно до встановленої мети;
- розробляти методичні матеріали для всіх видів навчальної роботи;
- розробляти й застосовувати прогресивні системи діагностики, контролю та оцінювання ефективності навчання;
- оформляти документацію щодо планування та результатів викладацької діяльності.

Організація та керівництво педагогічної практики

Відповідальність за проведення та контроль практики покладається на проректора з наукової роботи та декана відповідного факультету.

Навчально-методичне керівництво та виконання програм практик забезпечує кафедра до якої прикріплені аспіранти для здійснення підготовки за освітньо-науковою програмою, зокрема:

- розробляє програму педагогічної практики, тематику індивідуальних завдань та методичні вказівки до проходження практики для аспірантів;
- організовує проведення зборів аспірантів з питань педагогічної практики за участю керівників практики, якими є їх наукові керівники;
- здійснює загальне керівництво та контроль за процесом проходження педагогічної практики аспірантами;
- повідомляє аспірантів про зміст, порядок проходження та систему звітності з педагогічної практики (подання письмового звіту, оформлення методичних розробок, підготовки статті, тез, доповіді, повідомлення, виступу тощо);
- готує форми звітної документації за результатами проведення практики;
- аналізує результати виконання аспірантами програм педагогічної практики на засіданнях кафедри.

Керівник педагогічної практики здобувача ступеня доктора філософії (науковий керівник здобувача) здійснює безпосереднє керівництво та контроль за виконанням плану практики аспіранта, а саме:

- забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед прибуттям аспірантів на практику: інструктаж про порядок проходження практики, надання аспірантам необхідних документів (програми, щоденника, календарного плану, індивідуального завдання, методичних рекомендацій чи іншого);
- розробляє індивідуальне завдання для аспіранта
- забезпечує проходження практики згідно з програмою;
- організовує відвідування й обговорення аспірантами занять та інших заходів, проведених досвідченими викладачами університету та колегами аспірантами;
- надає методичну допомогу в плануванні та організації навчальної взаємодії;
- у складі комісії приймає заліки з практики.

Індивідуальне завдання повинно враховувати проблематику дисертаційного дослідження, передбачати застосування найбільш ефективних форм впровадження одержаних наукових результатів у навчальний процес. Індивідуальне завдання може бути спрямоване на керівництво науковими дослідженнями студентів, включати консультативну допомогу студентам щодо їх участі у наукових та науково-практичних конференціях молодих вчених.

Відповідні години аудиторної педагогічної практики аспіранта зараховуються до педагогічного навантаження наукового керівника.

Загальний обсяг кредитів, відведених для проходження педагогічної практики, відповідає освітньо-науковій програмі та навчальному плану.

Базою для проведення педагогічної практики є кафедри Університету, до яких прикріплений аспірант для здійснення підготовки за освітньо-науковою програмою.

Здобувач ступеня доктора філософії самостійно може обрати місце проходження педагогічної практики, за погодженням з завідувачем кафедри до якої прикріплений аспірант для здійснення підготовки. З цією метою аспірант, за місяць до початку практики, подає на кафедру заяву і лист з відповідної установи зі згодою прийняти дану особу для проходження педагогічної практики.

Кафедри, за якими прикріплені аспіранти для здійснення підготовки за освітньо-науковими програмами, щорічно до жовтня подають плани проходження педагогічної практики до відділу аспірантури.

Аспіранти при проходженні практики зобов'язані:

- відвідувати всі організаційно-методичні заходи кафедри;
- одержати від керівника педагогічної практики інформацію щодо оформлення всіх необхідних документів, до початку практики;
- виконувати всі завдання, передбачені програмою практики;
- своєчасно скласти залік з практики;
- подати звітну документацію на кафедру.

Здобувач ступеня доктора філософії при проходженні практики має право:

- ознайомитися з програмою практики;
- за попередньою домовленістю відвідувати заняття провідних науково-педагогічних фахівців Університету, з метою знайомства з новітнім педагогічним досвідом;
- отримувати консультації від керівника практики.

Здобувач ступеня доктора філософії відсторонений від практики або робота якого на практиці визнана незадовільною, вважається таким, що не виконав індивідуальний план аспіранта. Аспіранту, який не виконав програму практичної підготовки без поважних причин, може бути надано право проходження практичної підготовки повторно при виконанні умов, визначених Університетом. Здобувач вищої освіти, який повторно отримав негативну оцінку з практичної підготовки, відраховується з Університету наказом ректора за поданням завідувача кафедри.

Педагогічна практика може бути зарахована здобувачу вищої освіти ступеня доктора філософії без її проходження під час навчання в аспірантурі, якщо здобувач на момент проходження педагогічної практики працює на посадах асистента, викладача кафедри або має досвід науково-педагогічної роботи. В цьому випадку, кафедра до якої прикріплений аспірант для здійснення підготовки за освітньо-науковою програмою надає витяг і з протоколу засідання кафедри про відповідність навчальної та методичної роботи аспіранта вимогам щодо проходження педагогічної практики, що є підставою для зарахування педагогічної практики з найвищим балом.

Звітна документація

Основою для формування аспірантами звітів з педагогічної практики й належного її проходження є робоча програма.

Поточний контроль здійснюється керівником практики протягом проходження аспірантами педагогічної практики, шляхом оцінки їх систематичної роботи, залікових навчальних занять. Підсумковий контроль здійснюється у кінці проходження практики шляхом оцінювання цілісної систематичної педагогічної діяльності практиканта протягом конкретного періоду.

Загальна форма звітності з практичної підготовки здобувача - це подання та захист (із диференційованою оцінкою) письмового звіту з практики.

Звіт має містити відомості про виконання всіх розділів програми практики та індивідуального завдання, висновки та пропозиції, список використаної літератури тощо.

Письмовий звіт разом з іншими документами (щоденником тощо), подається на рецензування керівникові педагогічної практики.

Кінцевим результатом педагогічної практики є захист її результатів перед комісією у формі звітної конференції.

Оцінювання результатів проходження педагогічної практики відбувається за 100 - бальною системою відповідно до шкали оцінювання, що діє в Університеті. За результатами захисту педагогічної практики ставиться відмітка «Зараховано» або «Не зараховано».

Результати проходження педагогічної практики відображуються в індивідуальному плані роботи аспіранта, затверджуються науковим керівником та завідувачем кафедри.

Кафедра надає витяг із протоколу засідання кафедри про результати проходження педагогічної практики, який зберігається в особовій справі аспіранта.

Прикінцеві положення

Положення вводиться в дію наказом ректора Університету.

Усі зміни та доповнення до цього Положення розглядаються та ухвалюються на засіданні Вченої ради Університету.

Погоджено:

Проректор з наукової роботи

П.О. Скок

Начальник юридичного відділу

Ю.В. Герштман

ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

_____ / _____ /

«__» _____ 20__

Звіт

про проходження педагогічної практики здобувача наукового ступеня доктора філософії

(прізвище, ім'я, по батькові)

(ОІП, спеціальність)

Місце проходження практики _____

Керівник практики _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Рік

Період проходження: _____

Загальний обсяг годин: _____

План проходження практики

Зміст роботи	Дата
Складання індивідуального плану	
Знайомство з організацією навчально-виховного процесу кафедри	
Відвідування аудиторних занять викладачів кафедри	
Розробка змісту навчальних занять та методична підготовка	
Самостійне проведення навчальних занять	
Участь в оцінюванні якості різних видів робіт студентів	
Індивідуальна робота зі студентами	
Підготовка статті або тез за темою дисертаційного дослідження	
Підготовка звіту про педагогічну практику	

Мета і завдання педагогічної практики _____

ПОГОДЖЕНО

Керівник практики

_____ / _____ /

«__» _____ 20__

Аспірант

_____ / _____ /

«__» _____ 20__

Щоденник практики

За період практики було виконано (стислий опис змісту педагогічної практики):

- знайомство з організацією навчально-виховного процесу у закладі вищої освіти
- вивчення передового педагогічного досвіду викладачів університету під час відвідування аудиторних занять з навчальних дисциплін
- розробка змісту навчальних занять, методична робота з дисциплін
- самостійне проведення навчальних занять з дисциплін, самоаналіз

№	Тема лекції чи семінарського (практичного) заняття, які відвідувалися в ході практики	ПІБ викладача, який проводив заняття	Група	Дата	Підпис викладача

№	Тема лекції чи семінарського (практичного) заняття, які проводив аспірант	Група	Дата	Оцінка	Підпис викладача

Відгук та оцінка роботи аспіранта на практиці (заповнює керівник практики)

Підпис керівника практики _____

Дата складання заліку «__» _____ 20__

Оцінка: За національною шкалою _____
 Ра шкалою ECTS _____

Завідувач кафедри _____ / _____ /
Керівник практики _____ / _____ /

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № __ від «__» _____ 20__